

Ni desconstrucció ni devastació

ENRIC MARÍN I OTTO

EL PUNT, 20/01/10

Aquest és any electoral a Catalunya. Hi ha qui dubta si les eleccions se celebraran abans o després de les vacances d'estiu, però sembla que el més probable és que s'esgoti la legislatura. Sigui com sigui, ja estem instal·lats en un clima de plena excitació preelectoral. De fet, l'excitació electoral és crònica. No hi ha treva. El cop d'enquesta permanent, la successió contínua de convocatòries electorals i l'espectacularització mediàtica del debat polític fan que la comunicació política estigui pensada en clau electoral a tota hora i en tota circumstància. I ja se sap que la pressió electoral no convida els polítics a parlar en to reflexiu. El registre comunicatiu de les campanyes electorals és el propi de l'eslògan i el míting. Aquesta és una de les diverses raons que expliquen la desafecció a la política institucional. L'hegemonia dels llenguatges programats per a l'enfrontament crispant de marques i líders sense contingut real fidelitza alguns incondicionals i alimenta l'espectacle recurrent de la lluita política. Cert. Però alimenta la creixent indiferència de segments molt importants de la ciutadania. Aquesta obsessió per la lògica propagandística i la immediatesa dels impactes comunicatius acaba arrossegant totes les formacions polítiques. Aparentment, de forma inevitable. Tinc el convenciment, però, que la força política que trenqui amb la dictadura dels missatges encapsulats i prefabricats i sigui capaç de construir un missatge entenedor que connecti amb les aspiracions col·lectives i les preocupacions reals de la gent corrent ho tindrà tot a favor. De moment, hi ha el que hi ha.

Ja he dit que no estic parlant d'un fenomen que afecti de forma particular una força política. La patologia afecta tot el sistema, però el darrer exemple d'ús poc afortunat del llenguatge en clau electoral ens l'ha ofert Artur Mas en ser nomenat oficialment candidat de Convergència i Unió a la presidència de la Generalitat. El plantejament general de Mas fou en termes generals més realista que en les dues campanyes anteriors, però el missatge destacat ha acabat sent la promesa de «reconstruir Catalunya». Aquí hi ha una qüestió d'oportunitat i un problema de versemblança. D'oportunitat i de versemblança per la coincidència amb el drama dantesc d'Haití. Òbviament, Catalunya no és un país devastat que calgui reconstruir. Tinc el convenciment que reincidir en el catastrofisme del famós DVD del 2006 és innecessari. O, pitjor, un greu error.